

Обраћање Свјатејшег Патријарха Московског Алексеја Другог на
Конгресу Православне омладине

„Оци једоше кисело грожђе, а синовима трну зуби“

Важе Блаженство! Ваша Високопреосвештенства и
Преосвештенства, високоуважени представници органа
државних власти, драги оци, браћо и сестре!

Срдачно поздрављам учеснике Конгреса Православне омладине
– свештенослужитеље и мирјане, московљане и представнике
многих епархија Руске Православне Цркве. Ваше присуство овде,
у толиком мноштву, веома је пријатно, јер усељава добру наду у
будућност.

У јануару 1991. године у салама Московског Универзитета
догодио се први слични конгрес. Са дубоким срдачним трепетом
ми се сећамо тих времена. Пали су окови државног атеизма. Код
људи, дуго лишених могућности да слушају Реч Божију,
пробудило се живо интересовање за Православље. Црква је
почела да задобија достојни положај у друштву.

Дугим деценијама су нам говорили, да храмове посећују само
остарели и немоћни људи, са чијим одласком ће умрети и
религија. Али почетком деведесетих сви су са запрепашћењем
видели ново, младо лице Руске Цркве. Убедили смо се: без
обзира на сурове покушаје да се вера искорени у нашем народу,
Свето Православље продужује да остаје могућа саздајућа сила,
која привлачи Истини млада срца.

Одлично се сећам свог иступања на првом конгресу. Обраћао
сам се младим људима, упозоравајући их, да „је време слободе

сурово и тешко“. Већ тада је било могуће предвидети: у новом друштву ће бити мање спољашње принуде, али ће сам живот почети да принуђује младог човека „на деловање, избор, непрестану активност, на борбу за опстанак и успех.“

Прошло је десет година – немали рок за добро и стабилно друштво. За Русију, те године су истовремено биле и период стваралачке обнове и време драматичких потреса. Црква се оснажила. Као симбол Њене обнове јавио се саграђени храм Христа Спаситеља, у коме смо данас служили Божанску Литургију, и сада отварамо наш конгрес.

Ништа мање промене су се одиграле и у околини храмова. Ми смо се буквално преселили у другу земљу, ни налик на онај свет, у коме су живели родитељи савремених младих људи. Слика данашње Русије је противречна. У западном свету, који је навикао да оцењује појаве „општим аршином“, наша страна поново изазива несхватња и задивљеност.

У Русији су једни поред других несхватљиво богатство и једна сиромаштина, милиони људи се обраћају вечним духовним вредностима и исовремено се појачавају различити пороци, многи су одушевљени осећањем патриотизма, али западна популарна култура задобија све већу власт над умовима и срцима, посебно младих људи. Међутим „време не бира“, а то значи, да је потребно да се учимо да живимо хришћански у нашој данашњој Отаџбини, коју нам је Бог даровао, и овде остваривати своју мисију.

Младом покољењу неретко долази у положај да слуша непшристојне, окривљујуће речи. Некога раздражује и смета му култура младих, бурна друштвена активност младих људи, њихове навике и хобији, начин облачења и говора. Али, да не злоупотребљавамо ту критику? Да не трошимо исувише времена на постављање „дијагнозе духовних обољења“? не губимо ли

при томе саму могућност да помогнемо младим људима, да им откријемо пут ка истини Христовој и честитом животу.

Убеђен сам, да у односу са младим људима често бивамо неправедни. У сваком момку и свакој девојци живи неуништиви образ Божији, иза спољашњег се скрива прекрасна душа чије се најбоље особине тако јарко пројављују у екстремним ситуацијама; у војсци, у интензивном учењу, у помоћи ближњем који је запао у невољу. А ако неко из младих „оде у земљу далеку“, пада у бездан греха, онда одговорност за то носе и старија покољења. Друштво сада жање плодове седамдесетогодишњег безбожништва. Испиамо горку чашу за своје грехе, а најгоре је младима. Заиста, „оци једоше кисело грозђе, а синовима трну зуби“ (Јеремија 31:29).

На почетку новог века и новог миленијума, Јубилејни Архијерејски Сабор наше Цркве посведочио је, да за њега нема важнијег и одговорнијег задатка, од мисионарског и духовно-просветитељског посла. Наглашена је посебна важност таквог посла у средини са младима. Од стране Сабора је образован Синодално Одељење за рад са младима, коме је било поручено да координира све црквене напоре у тој области.

Дубоко је симболично, да се нови миленијум хришћанства у Русији открива репрезентативним Православним омладинским форумом, на коме су били присутни, не само посланици епархије, већ и руководиоци административних структура органа Руске Федерације, одговорних за омладинску политику. Свима који су се сабрали у тој сали, желео бих да искрено и ревносно позовем: дајте да се трудимо заједно! Дошло је време да ујединимо напоре оних, који осећају јаку брију за долазеће покољење. Ако се одмах не прихватимо тешког посла наставника и учитеља омладине, ако не нађемо нове, истинске прилазе за васпитање, можемо изгубити земљу.

Сматрам да је наступило добро време за стварање новог друштвеног јединства, које је способно да обухвати широке слојеве Православне деце и омладине.

Наше друштво се све више поларизује. На позадини неизбежног, али веома многозначног процеса глобализације, све чешће се чују здрава расуђивања о неопходности да се установи и обнови хришћанска традиција, на којој је наша култура заснована. Широко испраћени Пушкинов јубилеј на заласку прошлог века је показао, да у земљи још увек није заборављен језик руске класичне литературе. Још је жива сета за златним и сребрним веком, још се срце одазива на еванђелски песника на „милост палима“, далеко да на свима лежи депресивни печат плиткоће и баналности. А то значи, да је исцељење још увек могуће.

Свети Апостол Јован Богослов говори у Еванђељу како су, смућени речима Господа Исуса Христа о тајнама Царства Небеског „многи од ученика Његових отидоше натраг и више не иђаху за Њим. А Исус рече Дванаесторици: да нећете ви и отићи? Тада му одговори Симон Петар: Господе! Ко ме ћемо ићи? Ти имаш речи вечног живота.“ (Јован 6:66-68).

Како бих ја маштао, да би након свих горких несрећа и потреса двадесетог века, преображена Русија у једнодушном полету изрекла то смирено исповедање Апостола Петра!

Какве речи да нађем за вас, драга млада браћо и сестре, милиони младића и девојака, да би вам говорио о тој радости и лепоти, која се открива свакоме, који је ступио на пут духовног живота у Христу? Заиста, зар ћете се, слично вашим оцима, сетити Бога само након дугих бесплодних лутања по путевима и странпутицама света у блату? Зар нама, свештенослужитељима, није суђено да унапред осетимо бол за онима, који нам, чак налазећи се поред нас и слушајући нас, опет остају туђи, служећи „другим боговима“?

Пастирско срце се стеже када буде у прилици да види огромну скупину младих људи на концертима популарних певача или на фудбалским мечевима. Не, ми вас не осуђујемо. Младости је својствено стремљење ка стваралачкој потрази, ка такмичењима, ка забавама, и све то мора заузимати место у вашем животу. Међутим, исто тако неопходно је издвојити време и за потрагу за Истином и молитвеном стајању пред Господом. Заиста, ако душа нема везу са Духом Божијим, она се исцрпљује, урушава, показује немоћном пред навалом искушења, страсти и порока.

„Весели се младићу у младости твојој, и да окуша срце твоје радости у данима младости твоје, и иди путем срца твога и по виђењу очију твојих: само знај, да ће те за све то Бог довести на суд. И удаљи тугу од срца свога, и уклањај зло од тела свога... и памти Саздатеља твога у данима младости твоје“ (Прем. 11:9-12:1), учи Свето Писмо.

Брзо се мења савремени свет. Невиђеним темпом се развијају нове технологије. Људске могућности се шире у многим пољима делатности. Нажалост, у пориву самољубља човек често заборавља Бога. Али Господ очекује од вас, драги моји, да би таланте и способности, Њиме дароване, ви употребили за добро. Узрастајте у Господу! Нека вам се открије савршенство духовног живота у Христу, истинска лепота људских односа у Цркви Његовој.

Памтите поуку Светог Апостола Петра: „И служите се међу собом, сваки даром који је примио, као добри пристави различне благодати Божије“. (1. Петр. 4:11)